

Posudek pověřeného akademického pracovníka

na rigorózní práci

Mgr. Elišky Havlovicové

na téma

„Zjištění úpadku v insolvenčním řízení“

Autorka předložila práci o celkovém rozsahu 123 stran (z toho 106 stran vlastního textu včetně úvodu a závěru), k němuž připojila seznam použitých zdrojů (zde se dubluje seznam literatury a odborných článků), jakož i shrnutí – summary v češtině a angličtině. Z tohoto hlediska práce vyhovuje požadavkům kladeným na práce daného druhu.

Využité prameny jsou reprezentativní, rovněž je možno pokládat za vyhovující poznámkový aparát, který si vyváženě všímá všech použitých pramenů.

Zvolené téma je aktuální, problematika zjištění (zjišťování jako postupu vedoucího ke zjištění) úpadku v rámci insolvenčního řízení představuje klasické téma, které umožňuje mimo jiné reagovat na recentní legislativní změny a vývoj judikatury. Tato úvodní fáze insolvenčního řízení je přitom zásadní ve vztahu k tomu, zda je hospodářská (a hmotněprávní) situace dlužníka natolik vážná, že vyžaduje namísto více individuálních řízení řešení prostřednictvím kolektivního řízení, kterým insolvenční řízení je. Právě přechod mezi vykonávacím řízením a řízením insolvenčním jako procesní řešení situace dlužníka vyžaduje velmi pečlivé a procesně náležité zkoumání toho, zda je dlužník v úpadku, či ještě nikoliv. Autorka si správně všímá vývojové tendence moderního insolvenčního řízení, kdy postupně namísto někdejší tradiční sporné varianty zjišťování úpadku dlužníka převládá verze nesporná, kdy je insolvenční řízení iniciováno samotným dlužníkem, a kdy procesní iniciativa věřitelů (pokud o ní lze hovořit) se přesouvá do dalšího procesního stadia, zde již autorkou logicky nezkoumaného. Z těchto důvodů si dané téma zasluhuje patřičnou pozornost a je pozitivní, že jak tématem, tak přístupem k jeho zpracování autorka uvedenou pozornost převedla do úspěšného závěru.

Cíl práce, který si autorka v úvodu práce uložila (zodpovědět zásadní otázku – provést ucelený rozbor právního institutu úpadku a jeho zjištění v rámci insolvenčního řízení, a to při podrobném nejen popisu, ale rovněž analýze aktuální zákonné úpravy (zkoumáním návrhu na zjištění úpadku – jak autorka příhodně odkrývá podstatu a účel insolvenčního návrhu – i jeho projednání a rozhodnutí o něm), přirozeně s využitím judikatury. Autorka si rovněž klade za dílčí cíl analyzovat v tomto širším kontextu dvě poslední zásadní novely insolvenčního zákona a při snaze o nabídku zlepšení české právní úpravy *de lege ferenda* využít vybrané zahraniční právní úpravy, totiž řešení známých v americkém Bankruptcy Code. Pokud se týče daného cíle, autorka jej jak správně definuje, tak úspěšně prací naplňuje.

Autorka práci systematicky člení (vedle obvyklých úvodu a závěru) – do 5 částí, dále podrobně členěných. První část se věnuje základnímu pojmu úpadku a jeho různým formám; zde si autorka všímá jak základní varianty platební neschopnosti, ale i předlužení a rovněž věnuje pozornost pojmu hrozícího úpadku. Ve druhé kapitole se práce zaměřuje na zahájení insolvenčního řízení, tedy především na insolvenční návrh, kde si s ohledem na téma práce autorka zvláště všímá návrhu věřitelského a zvláště návrhu dlužnického. Zvláštní pozornost autorka věnuje záloze na náklady insolvenčního řízení. Kapitola, resp. část třetí, je věnována – v dikci autorky – projednání tvrzeného úpadku (autorka již takto zdůrazňuje, že ani skutečnost, že je insolvenční návrh – a dnes převážně – podáván samotným dlužníkem, neznamená to co do procesních požadavků žádnou úlevu z povinnosti insolvenčního navrhovatele ve svém podání tvrdit ty skutečnosti, na jejichž základě soud může, resp. rozhodnout o tom, zda je či není úpadek dlužníka řádným procesním postupem zjištěn. Autorka správně zachycuje, že tomuto zdánlivému detailu se s náležitým důrazem věnuje i insolvenční judikatura. Ve čtvrté kapitole se procesní stránka tématu uzavírá rozhodnutím insolvenčního soudu o návrhu v dané věci. Důslednost autorky je vidět mj. v tom, že věnuje pozornost i případné státní záruce a jejímu vlivu, příp. si zvláště všímá odlišných účinků různých druhů rozhodnutí v dané věci. Závěrečnou kapitolou, kterou autorka následně využívá již v rámci závěrečného hodnocení a návrhů *de lege ferenda*, představuje část 5. práce, v níž je podáván relevantní popis, resp. výklad americké úpadkové úpravy. Samotný závěr práce dané hodnocení shrnuje v celkovém kontextu.

Systematika práce zcela odpovídá zvolenému tématu, tak i metodě zpracování, a je ji možno hodnotit jen kladně, mimo jiné i pro její pečlivou propracovanost.

Pokud jde o věcné zpracování, autorka již volbou tématu potvrzuje, že je schopna přinést vlastní náhled, metodu či analýzu. V tomto směru je rovněž možno kladně hodnotit práci jako věcně úspěšně zvládnutou. Jediný snad významnější nedostatek, který stojí za zmínku, souvisí se systematikou příloh práce, kde autorka odděluje poněkud zvláště odbornou literaturu a odborné články.

Práce je zpracována přehledně, autorka se vyjadřuje na očekávané úrovni, Práce rovněž neobsahuje věcné chyby, které by bránily její obhajobě.

Práce tedy v celku vyhovuje požadavkům kladeným na práce daného druhu a lze ji připustit k obhajobě.

V jejím rámci nechtě se autorka vyjádří k následujícím otázkám:

- 1) Jak se autorka dívá na občasné názory ulehčit dlužníkovi řízení i v tom, že by nemusel jako dnes tvrdit rozhodné skutečnosti osvědčující úpadek, a že by tedy stačilo cosi jako – dle americké inspirace – aby dlužník sám „přiznal (obdobu „plea“) úpadek bez dalšího?
- 2) Zjištění hrozícího úpadku je specifické, v tomto směru by si téma zasloužilo debatu, zda je naše úprava dostatečná.

Doc. JUDr. Petr Smolík, Ph.D.
pověřený akademický pracovník

V Praze dne 22. 2. 2019